

Posudek vedoucího bakalářské práce

Veronika **Kulhánková**, *Vláda Ludvíka Jagellonského v Čechách (1516 – 1626)*, FF UK, Praha 2016, celkem 104 stran

K tématu práce přivedl autorku zájem o zlomové období přechodu od pozdního středověku k ranému novověku. Soustředila se na osobu panovníka, jenž je v české historické literatuře zmiňován víceméně okrajově a širší veřejnosti je většinou znám pouze jako král, který ve svých dvaceti letech nešťastně zahynul na bojišti u Moháče. Ukázalo se však, že popsat a charakterizovat deset let jeho vlády je dost obtížné, protože většina dostupných studií se věnuje především chování českých stavů, z jejichž pozice se také posuzují postoje krále. Veronika Kulhánková se snažila vytěžit stávající česky psanou literaturu, všímala si některých dobových kronik a výběrově i šlechtické korespondence editované v Archivu českém.

Svou práci rozdělila do šesti kapitol, v nichž se zabývala životopisnými údaji Ludvíka Jagellonského a situací v Českém království. Autorka shromáždila řadu faktů, které čtenáři přibližují atmosféru mezi stavovskými politickými špičkami i snahy mladého krále zabývat se českými záležitostmi. Z Ludvíkovy nevýrazné české politiky viní především dominantní uherské magnáty, kteří dbali o vlastní prospěch a o vliv na krále se nechtěli dělit s českou šlechtou. Nezkušenost studentku vedla k přílišné popisnosti ve snaze „nic nezapomenout“, čímž vlastní téma zůstalo víceméně v druhém plánu vyprávění. Ve spleti informací nakonec poněkud zanikl i pražský pobyt královských manželů, který vlastně představuje jediný větší zásah krále do českých politicko-společenských poměrů. Zasloužně se autorka věnovala korunovaci Marie Habsburské, ale ani při jejím líčení nepřekročila linii popisnosti. Jakoby se ostýchala jednoznačně charakterizovat nekonstruktivnost rivalství a hádek mezi šlechtou, která se projevila i v přípravách ceremoniálu. Ve studii se vůbec dozvíme poměrně málo o stavovských strukturách a jejich odrazu ve způsobu řízení království v době, kdy král nebyl v zemi přítomen. Hodily by se tady úvahy o funkčnosti stavovské správy země, o narušení funkce dvora jako prostoru pro realizaci (i střetávání) královských a zemských institucí a úřadů v důsledku nepřítomnosti panovníka v Praze. Za vyčíslení by stály také záležitosti, které bylo nezbytné projednat s králem a pokusit se je oddělit od osobních iniciativ šlechticů, kteří zajížděli do Budína kvůli vlastnímu prospěchu.

Pátá kapitola, věnovaná náboženským rozepřím a pronikání luterství do Čech působí poněkud soliterně, byť samozřejmě otázky konfese hrály ve společnosti i v politice důležitou roli.

V práci jsou bohužel nejen stylistické neobratnosti, ale i prohřešky proti pravopisné normě. Vzhledem k tématu práce, časově ukotvené na počátku 16. století, měla autorka lépe pracovat s různými variantami Starých letopisů českých, rozhodně alespoň těch, které jsou edičně zpřístupněny (F. Palacký; F. Šimek – M. Kaňák; A. M. Černá – P. Čornej – M. Klosová). Citované vydání J. Poráka a J. Kašpara již svým názvem (Ze starých letopisů českých) naznačuje, že jde o svod z různých textů a nikoliv o kritickou edici.

V závěru se autorka pokusila o shrnutí událostí i vlastních postřehů, které ale někdy vyznívají trochu útržkovitě (bez vysvětlení se objevuje např. teze, že „panovník je stále vnímán jako král z boží milosti“, nebo že šlechta nevyvíjela „úsilí o odstranění královské autority“). Chybí také upozornění na finanční potíže Jagellonců, kteří neměli dostatečnou vlastní materiální základnu; i proto byli nuceni se šlechtou vyjít, a to v Čechách i v Uhrách. Ale i v této části práce převažuje hromadění výpovědí, která nejsou kauzálně propojena, ani vysvětlena, některá sdělení jsou chybná nebo nešťastně formulována (např. „*Králi jakožto katolíkov, leželo na srdci vrátit svou zem znovu do područí římské církve. Problém ovšem byl ten, že v Čechách byla katolická převážně šlechta, kdežto obecný lid byl většinou utrakvistický.*“ – s. 97)

Přes naznačené výtky pokládám práci za tematicky původní a zpracovanou na úrovni bakalářské práce. Doporučuji ji k obhajobě, která by měla prokázat, zda lze práci hodnotit ještě jako velmi dobrou nebo dobrou.

Praha 6. září 2016

prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.

Ústav českých ději FF UK